

Lesarabrøv**Viðvíkjandi steypafinaluni í føroyskum mansfótból**

Fótbóltur og kappingur eru okkara tjóðartróttareinar. Báðar ítróttareinar fáa okkum at gloyma dagsins strev og stríð, og geva okkum mangan ríka løtu (tað verður seg góða ella ringa).

Á tjóðarhátíð okkara Ólavssøku hevur kappingurin sín stóra hátíðardag. Ársins seinasti rógur verður rógvin Ólavssøkuftan og føroyameistararnir verða funnir. Áskoðarafjöldin er srea stór og rógvafólk, sum hevur brúkt alt summarið til venjing og kappingar, er nú miðdepul og fær løn fyrri stríðið. Ein kann siga at kappingurin hevur sitt klimaks júst tá ársins

rætta løta er. Fólkasálin livir og andar við hvørt einasta ári. Hetta er so góð fyriskipping at ongin kann ímynda sær allarminstu broyting.

Um rætt hevði verið atborið so hevði fótbólturin eisini ein stóran afturvendandi hátíðardag, sum hevði verið til gleði bæði fyrri áskoðarar og fótbóltsspæljarar.

Mítt uppskot er tí, at steypafinalan í føroyskum mansfótból skuldi verið spæld Ólavssøkudag kl. 15.00. Hvørt ár.

Hetta hevði gjørt at steypakappingin í fótbóltinum, hevði fingið tann status, hon hevur uppið. Eisini hevði hetta viðført at

tjóðarhátíð okkara hevði blivið uppaftur nógv meira áhugaverd.

Í dag er tað so at fótbólturin onki veruligt innihald hevur á Ólavssøku, samstundis sum steypakappingin hvørki er eitt ella annað, tí finalan ikki verður spæld á ársins einasta røttu løtum. Ólavssøkudegi kl. 15.00.

Eg vil hervið biðja tey sum skipa fyrri fótbóltinum, og tey sum skipa fyrri Ólavssøkuni, um at royna at ímynda sær hvussu rómurin hevði verið í Gundadali Ólavssøkudag kl. 15.00, um steypafinalan varð spæld tá.

Við fótbóltskvøðu,
Atli Gregersen

Atli Dam og Ólavssøkugudstænastan

Á forsiðuni í Sosialinum 28. juli kunnger blaðið, at Atli P. Dam ikki verður við í skrudgonguni millum dómkirkjuna og Tinghúsið í ár. Annars hevur hann lutikið síðani 1970. 17 ferðir sum lögmaður, hinar ferðirnar sum lögtingsumboð. Orsøkin til hesa rættliga sjáldsomu avgerð er av prinsipiellum slag. Grundað á kvinnufiggindaliga hugburðin hjá Petur O. K. Ólofson, og tí hesin prestur sýtir at víga fólk, sum frammanundan hava verið gift, kann Atli P. Dam ikki luttaka sum umboð fyrri eitt lögávvald, ið nettup hevur legaliserað viðurskifti, sum Petur O. K. Ólofson meiri og minni lýsir í bann.

Eitt tað fyrsta ein kemur at hugsa um, er hvussu væl-signað tað er, at vit eiga ein mann við prinsippum. Tí er tað nakað, sum okkum trytir í hesum tíðum, er tað fólk, sum hava eina stöðu, og sum eiga dirvi at verja hana, líkamikið hvør almannahugsanin er.

Skal t. d. tvørápresturin Jónsvein Beck prædika á komandi Ólavssøku, verður heldur ongin Atli P. Dam við í skrudgonguni. Tí eisini Beck prestur sýtir at víga fólk, sum frammanundan hava verið gift. Og at fuglafjarðarpresturin og tvørápresturin eru teir einastu, sum hava sligið manngarð um 2000 ára gomlu orðini hjá apostilinum Paulusi, tað er ivasamt.

Við øðrum orðum stevnir hin prinsippfasti Atli P.

Dam inn í ein aldurdóm kryddraðum við radikalum frísini. Tað vil siga radikalar innanfyri rímlig mörk. Tí Atli P. Dam hevur ongantíð verið ein maður, sum er farin út um nökur politisk mörk. Tvørturímóti hevur hann dugað kynstrið at finna seg til settis í tí borgarliga hjálandinum Føroyar. Og alt var lukka og trivnaður, vitna tær gomlu lögmannsveitslurnar um.

Ríkisumboðið, fúti, fulltrúar, bankastjórar, reiðarar, nökur útvald fakfelagsfólk, lögtingsumboð, alt fann saman í herligheit og gleimi. Og man kann heldur ikki taka frá Atli P. Dam, at hann hevur eina ávísar karismatiska útráling. Í hvussu so er nógmikið til at hann seinnapartin av 70'unum fekk drigið at sær nakrar rithøvundar, nökur fakfelagsfólk og akademikarar, sum dugdu at siga, gott Atli við tær á odda eru Føroyar ikki glataðar, við tær á odda sigrar ikki fasisman. Tí hesi fólkini, sum flokkaðust kring Atli P. Dam sýntust veruliga at hava ta áskoðan, at Føroyar stöðu á gáttini til eitt fasistiskt kvett. Sjálvst hin kollveltingarligi felagskapurin Framin byrjaði at demonisera føroyskar høg-rakrefir, bankaði uppá hjá Atli P. Dam, og sum fittligir urtapottar blomstrar teir í dag í vindeygnum úti í Tinganesi.

Fyrst í 70'unum var Atli P. Dam fram um flestar aðrar politikarar evropari. Hansara stöða til EEC var

hin sama sum Jens Otto Krag og Trygve Bratteli høvdu. At so ein tjóðskaparlig rørsla bleiv kveikt móti EEC, harragud, tað er hvat ið kann henda í einum landi, sum ikki hevur fingið greiði á sínum statsrættarlígu viðurskiftum. Við øðrum orðum funnu góðar føroyskar krefur saman, og takkað verður teimum, fingi vit hildið okkum leys av EEC. Og somu krefur stríddust eisini fyrri at fáa fiskimarkið flutt út. Men móti hvørjum stóð stríðið? Jú, sum ikki einaferð stríddust føroyingar móti sær sjálvum; tey tjóðskaparsinnaðu móti gummipolitikkinum hjá Atli P. Dam. Mannliga kempaði hann ímóti, at føroyingar skuldu kopiera íslendkan fiskivinnupolitik. Tí hetta lítilandi hevði jú kraftblokkaskipini í Norðsjónum at hugsa um. Og fluttu við markið út á 30 ella 50 fjórðingar, ja, so fingi vit brettska imperið á nakkan. Og slíkur atburður dámdi heldur ikki dønnum.

Eitt fotografi av heilinum hjá Atli P. Dam vildi víst ein stóran larmandi altjóða bý, og millum høgu húsin stóð ein lágbeintur tvørámaður, ið hevði 1000 ymisk fyrilit at halda seg til. Og eisini fyrilit av persónligum slag. Hann leið jú undir tí forbannilsi at verða sonur ein fyrrverandi lögmann, og at bróta tradisjónina merkir tíverri alt ov ofta at bróta sín egna nakka.

Í 1977 fingi vit so 200 fjórðinga fiskimarkið. Og

hvat ger eitt lítið hjáland, sum knappliga fær eina slíka gávu upp í hendurnar? Jú, landið fekk tann dundrandi stórlætisørskap. At verða modernaður bleiv tulkað sum regluloyvi. Tað frælsið, sum annar hvør idiotur rópti um, var frælsið til at fylla sær uppí ammur og kør. Neyvan bar til hjá Atli P. Dam at stöðga hesum ráki. Men hann hevði møguleikan at verja húkin móti trolinum, og aftanfyri seg hevði hann tær bestu krefurnar í landinum. Ja, politiskt var hann í eini ynskistöðu. Men hann valdi at alliera seg við tey, sum til lögmannsveitslurnar gingi og feittuð fyrri hvørjum øðrum. Sum landsins hægsti maður meginpartin av eini fjórðingsöld hevur hann verið stýrdur av stuttskygnum áhugamálum. Og hví? Tí hansara politiska stöði hevur verið stöðið hjá einum hjálanda-politikara. Í øðrum lagi hevur hann fyrigyklað fólk, at tað ber til at hava tamarhald á bankum, spekulantum og pengamonnum.

Men 28. juli trínur hann knappliga fram sum ein maður við prinsippum. Var tað 1. apríl, kundi ein forstaðið tað og havt hetta moralska suffið at flent at. Men maðurin ger tað allarhelst í álvara. Ja, hann tykist halda, at sjálvst minnið hjá føroyingum er eitt partafelag, sum er farið á heysin og gloymt. Var eg Petur O. K. Ólofson, so hevði eg lagt

Amnesty International

Skrivstovan í Vágshotni er opin mánadag, mikudag og friggjadag kl. 11–16. Tlf. 15816.

Blindastovnur Føroya

hevur opið mánadag–friggjadag kl. 9–16. Telefonnr: 18222 og 19288.

NÚ NÆRKAST... Seinastu BINGO-tølini koma í týsdags- blaðnum 10. august

Fyri at lætta um hjá spælurum, sum kanska ikki dag frá degi bjarga sær tølini úr bløðunum, prenta vit eisini tá øll dringin tøl saman við ávísing til hvørjum bløðum tey vóru í.

Hóast vit fara at geva spælurum rímliga góðar stundir til at senda okkum plátur og tøl, loyva vit okkum kortini longu nú at heita á fólk um at fáa skil á tøl og plátur og at senda okkum hjálvarnar skjótast til ber eftir 10. august.

Seinasti innsendingardagur verður lýstur týsdagin 10. august.

ta treyt við, skuldi eg prædika á Ólavssøku, at Atli P. Dam hvørki slapp við í skrudgonguna, og enn minni fekk tvøran fótin innum dómkirkjugáttina. Men tað ger Petur O. K. Ólofson ikki. Hansara sjónarringur er sjónarringurin hjá einum kristnum pietisti. Eitt fólkaslag, sum í 1000 ár hevur ræðst kvinnuna og tað dýrði, sum hann sjálvur ber niðri í undirbuksunum. Hann er ein partur av eini doyggjandi rasu, og tað man

ein maður sum Atli P. Dam vita. Tí stinka hansara lótur um prinsippir alt ov nógv av syndabukkajagstran, er ein vesalig roynd at demonisera ein mann, og sostatt avlaga politiska tjakið í Føroyum, soleiðis sum tilfellið var seinast í 70'unum. Onkur annar, men ikki fyrrverandi lögmaður kann loyva sær at kritisera Petur O. K. Ólofson.

Jóannes Nielsen